

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Haridusteaduste instituut
Humanitaar- ja sotsiaalinete õpetamine põhikoolis õppekava

Ksenia Bogatõrjova ja Kelly Lääne
INGLISKEELSETE LASTERAAMATUTE VEEBILEHE LOOMINE
KULTUURITEADLIKKUSE ARENDAMISEKS PÕHIKOOLI INGLISE KEELE TUNDIDES
JA ÕPETAJATE HINNANG SELLELE
Bakalaureusetöö

Juhendaja: inglise keele algõpetuse õpetaja Evi Saluveer

Tartu 2026

Kokkuvõte

Ingliskeelsete lasteraamatute veebilehe loomine kultuuriteadlikkuse arendamiseks põhikooli inglise keele tundides ja õpetajate hinnang sellele

Uuringute kohaselt kasutatakse ilukirjandust kultuuriteemade käsitlemiseks inglise keele tundides vähe, sest õpetajatel puudub selleks valmidus või nad vajavad raamatute kasutamiseks tuge. Bakalaureusetöö käigus viidi läbi arendusuuring, mille eesmärgiks oli luua ingliskeelsete lasteraamatute veebileht kultuuriteadlikkuse arendamise toetamiseks põhikooli inglise keele tundides ning hinnata selle vajalikkust ja sobivust õpetajate vaatenurgast. Tulemustest selgus, et enamus õpetajad pidas kultuuriteadlikkuse arendamist oluliseks ning klassis kasutatavaid materjale mingil määral kasulikuks. Ilmnes, et ilukirjandust regulaarselt kultuuriteadlikkuse arendamiseks ei kasutata. Veebilehte peeti rakendatavaks ja raamatute valikut sobilikuks, kuid toodi esile, et veebilehele võiks lisada vanuse- ja keeletasemelised liigitused.

Võtmesõnad: kultuuriteadlikkus, lasteraamatud, veebilehe loomine, õpetajate hinnang

Abstract

Developing A Website for English Children's Books to Develop Cultural Awareness in Basic School English Classes and Teachers' Evaluation of It

Based on research, literature is rarely used to develop cultural awareness in English classes because teachers lack appropriate preparation or need support to use literature. In this bachelor's thesis, a design-based study was conducted to create a website with children's books in English to help develop students' cultural awareness in basic school English classes and assess its necessity and suitability from the teachers' perspective. The results showed that the majority of teachers consider the development of cultural awareness important and existing materials somewhat useful. It was found that literature is not used regularly to develop cultural awareness. The website was considered applicable and the book selection suitable, however, there was a need for age and language level categorisation.

Keywords: cultural awareness, children's literature, developing website, teachers' evaluation

Sisukord

Kokkuvõte.....	2
Abstract.....	2
Sisukord.....	3
Sissejuhatus.....	4
Teoreetiline ülevaade.....	5
Kultuur ja kultuuriteadlikkus.....	5
Kultuuri mõiste.....	5
Kultuuriteadlikkus.....	5
Kultuuriteadlikkuse arendamine.....	6
Lastekirjandus keeleõppes ja kultuuriteadlikkuse arendamisel.....	6
Lastekirjanduse mõiste ja roll keeleõppes.....	6
Kultuuriteadlikkuse arendamine lastekirjanduse kaudu.....	7
Veebipõhise õppevara loomise alused.....	8
Veebipõhise õppevara vajadus keeleõppes.....	8
Veebilehe koostamise põhimõtted.....	9
Uurimuse eesmärk ja uurimisküsimused.....	9
Metoodika.....	10
Veebilehe koostamise protseduur.....	10
Valim.....	11
Andmekogumine.....	12
Andmeanalüüs.....	12
Tulemused.....	13
Arutelu.....	17
Töö piirangud ja praktiline väärtus.....	19
Tänuõnad.....	19
Autorsuse kinnitus.....	20
Kasutatud kirjandus.....	21
Lisad	
Lisa 1. Veebilehe näited	
Lisa 2. E-kirjad õpetajatele	
Uuringus osalemise palve	
Kordusmeili tekst	
Lisa 3. Küsimustik	

Sissejuhatus

Kultuuri- ja väärtuspädevuse mõistet on selgitatud kui oskust navigeerida erinevates kultuurikeskkondades, sealhulgas teadvustada oma ja teiste kultuuride väärtushinnangute erinevusi ning tunda nende vastu huvi (Tamm, 2020). Osa kultuuri- ja väärtuspädevuse arengust on seotud kultuuriteadlikkuse suurendamisega, mis on Tomlinsoni (2001, viidatud Tomlinson & Masuhara, 2004 j) sõnul järkjärguline arusaam, et erinevad kultuurid on võrdsed ning on oluline mõista teiste kultuuride toimimist ja suhtuda neisse sallivalt. Tomlinson ja Masuhara (2004) väidavad, et suurenenud kultuuriteadlikkus aitab kaasa nii empaatia arengule kui ka keele omandamisele, sest see suurendab motivatsiooni keelega kokku puutuda.

Keele omandamise ja teiste kultuuride tundma õppimise seost rõhutab ka Põhikooli riikliku õppekava (PRÕK) (2011) ainevaldkond “Võõrkeeled” (2023), mis toob välja, et lisaks keele omandamisele peab õpilane tundma teiste kultuuride tavasid. Kuigi ainekavas on pädevuse tähtsus välja toodud, puudub võõrkeele õpikutes tihti informatsioon teiste kultuuride kohta (Lovrović & Kolega, 2021) või keskenduvad need liigselt Ühendkuningriigi ja Ameerika Ühendriikide kultuurile (Kramsch & Hua, 2016). Selle kompenseerimiseks võib Lovrovići ja Kolega (2021) sõnul kasutada ilukirjanduslikke tekste, mis keskenduvad erinevatele kultuuriteemadele. Lastekirjanduse kasutamine, täpsemalt lasteraamatute, mida Haridussõnastik (*s.a.*, para 1) defineerib kui „laste ealist eripära arvestavat raamatut“, võimaldaks lõimida nii keele- kui kultuuriõpet. Nende lõimimine arendab Bradbery (2012) sõnul lapse enda kultuurilist identiteeti, mis on üks PRÕKi (2011) kultuuri- ja väärtuspädevuse omandamise lõppeesmärke. Kuigi kultuuri- ja väärtuspädevuste arendamist peetakse tähtsaks ning selleks on järjest kasvav vajadus, sest Eesti klasside koosseis on muutunud multikultuurilisemaks (OECD, 2025), on õpetajad OECD TALISE (2025) uuringu kohaselt tagasihoidlikud kultuuriteemasid käsitlema, sest ei tunne end selleks ettevalmistatuna. Samuti kasutatakse ilukirjandust sel eesmärgil inglise keele tundides vähe (Lovrović & Kolega, 2021). Põhjuseks võib olla, et õpetajatel puudub selleks valmidus ning nad vajavad raamatute kasutamiseks tuge (Raudyatzahra, 2023). Bakalaureusetöö autoritele teadaolevalt puuduvad Eestis hetkel kättesaadavad vahendid, mis toetaksid kultuuriteemasid käsitlevate ingliskeelsete raamatute keeletunnis kasutamist.

Teoreetiline ülevaade

Kultuur ja kultuuriteadlikkus

Kultuuri mõiste

Igal kultuuriuurijal on oma arusaam kultuuri definitsioonist, mistõttu on definitsioone palju ja ühisele kokkuleppele jõudmine raske (Tamm, 2016; White, 1959). Ajalooliselt nihkus definitsioon ühelt teiselt (Tamm, 2016). Esimene teaduslik definitsioon, millest lähtusid mitmed kultuuriantropoloogid, pärines Edward Burnett Tayloriga raamatust “Primitiivne kultuur” (ingl *Primitive Culture*) (White, 1959). Taylor (1871) on kultuuri defineerinud laiemas etnograafilises tähenduses kui terviklikku kogumit, mille alla kuuluvad oskused ja harjumused, kuid ka uskumused, kunst, moraal, seadused ja kombes, mille inimene omandab ühiskonna aktiivse liikmena.

Definitsioonide paljususele viitab ka Raud (2012), kes suunab tähelepanu Alfred Louis Kroeberi ja Clyde Kluckhohni uurimusele, kus koguti umbes 200 erinevat kultuuri definitsiooni. Kroeber ja Kluckhohn (1952) järeldasid, et kultuur on eluviis, mis tugineb ühiste tähenduste ja sümbolite süsteemile, mida antakse põlvkonniti edasi. Patterson (2014) leiab, et kuna kultuuri definitsioone on mitmeid, tuleks mõiste defineerimiseks kasutada pimedate ja elevanti metafoori, kus inimesed tajuvad elevanti ehk kultuuri erinevalt, mistõttu tuleks tervikliku pildi saamiseks kuulata kõigi selgitust selle osa kohta, mida nad puudutavad ja analüüsivad. Kokkuvõtlikult võib kultuuri mõista kui arusaamu ja tõlgendusi erinevatest elu aspektidest ning neist lähtuvaid käitumisviise, mida me võtame omaks ja jagame teistega enda ümber. Nende arusaamade hulka käivad näiteks normid, seadused, väärtushinnangud, kuid ka kunst ja kombes.

Kultuuriteadlikkus

Kultuuriteadlikkus (ingl *cultural awareness*) on üks osa laiemast kultuuri- ja väärtuspädevusest (ingl *cultural competence*), mida on Eesti koolisüsteemi kontekstis defineeritud kui võimet mõista enese väärtushinnanguid; hinnata inimsuhteid ja toimuvat erinevatest vaatenurkadest; väärtustada oma seotust ümbritsevaga, sealhulgas ka teiste kultuuridega, ning väärtustada loomingut ja mitmekesisust kõigis asjades (PRÕK, 2011).

Alonge (2019) defineerib kultuuriteadlikkust kui oskust ära tunda kultuurirühmade sarnasusi ja erinevusi ning neid mõista ja väärtustada. Tema sõnul hõlmab see mõistmist, et erinevate rahvaste kultuurilised praktikad, väärtused, normid ja maailmakäsitlused võivad

teeneteisest suurel määral erineda. Käesolevas bakalaureusetöös käsitletakse kultuuriteadlikkuse mõistet Tomlinsoni (2001, viidatud Tomlinson & Masuhara, 2004 j) järgi, kes mõtestab kultuuriteadlikkust kui järkjärgulist arusaama teiste kultuuride toimimisest, mille alla kuulub aktsepteerimine, et kõik kultuurid on võrdsed ning oskus suhtuda neisse sallivalt.

Kultuuriteadlikkuse arendamine

Kultuuriteadlikkuse arendamine on mitmeastmeline protsess, mis peegeldab seda, kuidas areneb kultuuriliste erinevuste tajumine (Quappe & Cantatore, 2005). See on enesekeskne protsess, mis nende sõnul koosneb neljast tasemest. Esimesel tasandil mõistetakse oma tegutsemise tagamaid, kuid leitakse, et see tegutsemisviis on ainuõige. Teisel tasandil ollakse teadlikud teiste tegutsemisviisidest, kuid peetakse siiski oma tegutsemisviisi parimaks. Kolmandas etapis ollakse teadlikud nii enda kui teiste tegutsemisviisidest ning sobilik viis valitakse olukorrapõhiselt. Viimasel tasemel on erinevatest kultuuridest pärit inimesed omavahel dialoogis, et luua ühiseid arusaamu ja tähendusi, et tekkivatele olukordadele lahendusi leida (Quappe & Cantatore, 2005).

Tomlinson ja Masuhara (2004) leiavad, et kultuuriteadlikkuse arendamine hõlmab kogemusest õppimise soodustamist, kus õppijal aidatakse kogetut mõtestada, enne kui püütakse kõike täielikult mõista. Nende sõnul on õpetaja ülesanne üritada stimuleerida emotsionaalset ja kognitiivset kaasatust kohandatud teksti või ülesandega ning julgustada vastuseid, mis toetavad mõistmist. Nad lisavad veel, et õpetajad peaksid seejuures aitama erinevaid kogemusi tõlgendada ning suunama õpilasi reflekteerima oma varasemate kogemuste üle. Kultuuriteadlikkuse arendamine aitab Alonge (2019) sõnul kaasa empaatia arengule, soodustades erinevuste austamist, avatud meelt, vähendades eelarvamusi ja stereotüüpide teket. Lisaks sellele on kultuuriteadlikkuse arendamine abiks ka keele omandamisel, sest see suurendab motivatsiooni keelega kokku puutuda (Tomlinson & Masuhara, 2004). Kokkuvõtlikult on kultuuriteadlikkuse arendamine pikem protsess, mille käigus õpitakse paremini mõtestama enda ja teiste kultuure, mis toetab seeläbi empaatia ja keele arengut.

Lastekirjandus keeleõppes ja kultuuriteadlikkuse arendamisel

Lastekirjanduse mõiste ja roll keeleõppes

Lastekirjanduse (ingl *children's literature*) definitsioone on mitmeid, näiteks Nodelman (2008) leiab, et žanri nimetus vihjab eeldatavale lugejaskonnale, mitte teose sisule. Seetõttu on tema

sõnul mõistet keeruline defineerida, sest ilukirjanduses jaotatakse teoseid tavapäraselt žanrideks nende sisu järgi. Tuntud lastekirjanduse uurija Nikolajeva (1996, 2010) sõnul on lastekirjandus kui kultuuriliselt ja sotsiaalselt vahendatud kirjanduslik kunstivorm, mida täiskasvanud loovad lastele ning millel on nii pedagoogilised funktsioonid kui ka esteetiline väärtus. Gopalakrishnan (2011) leiab, et ajalooliselt on lasteraamatud kajastanud ajastut, millal need on kirjutatud ja missugused olid täiskasvanute hoiakud laste suhtes. Tegurite tõttu nagu ajastu, lõpptarbija või täiskasvanute arusaam lastele meelepärases sisust on kirjanduse uurijatel lastekirjanduse definitsioone mitmeid. Käesolevas bakalaureusetöös käsitletakse lastekirjandust Haridussõnastiku (*s.a.*, para 1) definitsiooni järgi kui “lastele mõeldud kirjandust või muud kirjandust, mida peetakse lastele soovitatavaks või mida nad loevad”.

Keeletundides on kirjandus tavaliselt kasutusel kirjaoskuse arenemise toetamiseks (Bai, 2024; Bradbery, 2012; Ellis & Brewster, 2002). PRÕKi (2011) ainevaldkond “Võõrkeeled” (2023) toob välja, et oluline on kasutada ka autentseid materjale, mille alla kuulub ilukirjandus, et õpihuvi hoida ja suurendada. Motivatsiooni aspekti rõhutavad ka Exton ja O’Rourke (1993, viidatud Ghosn, 1998 j), kes leiavad, et tüüpiliste õpikutekstide põhjal loodud lugemis- ja keeleülesanded ei paku õpilastele piisavat rahuldust ning võivad tekitada tunde, et lugemine seisneb vaid pingutamises, millele ei järgne midagi toredat ega olulist teavet.

Lisaks motivatsiooni tõstmisele toetavad kirjanduslikud tekstid grammatiliste teadmiste omandamist (Ghosn, 1998; Meek, 1995). Ghosn (1998) väidab, et sõnavara ja grammatika uurimine kaasahaarava loo kontekstis aitab teemadest lihtsamini aru saada. Schomberg (1993, viidatud Ghosn, 1998 j) rõhutab, et just lood näitavad konflikte viisil, millega lapsed suudavad samastuda ja nende üle arutleda, mis aitab neil seeläbi sarnases olukorras toime tulla ja suurendab empaatiat teiste suhtes. Kokkuvõtlikult on kirjandus keeleõppes kasulik, et tõsta õppijate motivatsiooni, näha sõnavara ja grammatika kasutust kontekstis ning õppida sihtkeeles erinevate olukordade suhtes samastuma, arutlema ja toime tulema.

Kultuuriteadlikkuse arendamine lastekirjanduse kaudu

Ilukirjandus annab võimaluse lõimida keeleõpet ning kultuuriteemade käsitlemist õppekava läbivalt (Bradbery, 2012). Autentsete tekstide ehk keelekandjate poolt loodud materjali kasutamine (Chuda *et al.*, 2023) võimaldab õpilastel tutvuda erinevate kultuuridega (Alonge, 2019; Bradbery, 2012; Hişmanoğlu, 2005). Erinevatest piirkondadest pärit tekstid aitavad

õpilastel sukelduda teistesse kultuuridesse ja traditsioonidesse, mis pakub võimalust näha, millest koosneb meie ühiskond (Hişmanoğlu, 2005). Lisaks, tutvudes eri piirkondade ja ühiskondade kultuuritaustaga, arendab laps teadlikkust enda kultuurist (Bradbery, 2012).

Lastekirjandus, milles on kirjutanud kultuuri kandja, annab lastele võimaluse seda kultuuri paremini mõista ning näitab, et erinevatel inimestel on elus erinevad kogemused (Alonge, 2019). Luges laps avastab, kuidas raamatute tegelased tõlgendavad enda maailma, ning milliseid tundeid ja emotsioone nad kogevad (Hişmanoğlu, 2005). Alonge (2019) sõnul asetab kultuuriteemasid käsitlev lastekirjandus lapsi olukordadesse, kus nad peavad mõistma keskkonnast tulenevaid väljakutseid, mis omakorda annab neile võimaluse tunda tegelastele kaasa ning saada aru, millega erineva kultuurilise taustaga inimesed kokku puutuvad. Raamatute illustratsioonid pakuvad lastele samuti võimaluse tutvuda erinevate kultuuridega, sest piltidel võib näha erinevaid traditsioone, rõivaid ning igapäevaelu (Alonge, 2019). Kokkuvõttes, on lasteraamatute kasutamine kultuuriteadlikkuse arendamiseks hea viis, kuidas tutvustada lastele erinevaid kultuure ning arendada selle kaudu nende kultuuriteadlikkust.

Veebipõhise õppevara loomise alused

Veebipõhise õppevara vajadus keeleõppes

Digitehnoloogia kiire areng on soodustanud erinevate võõrkeele õpetamise meetodite väljatöötamist ning teinud erinevate platvormide ja vahendite kasutamise keeletundide lahutamatuks osaks (Alakrash & Abdul, 2021; Bećirović *et al.*, 2021; Chuda *et al.*, 2023; Ram, 2025). Õpilaste jaoks võib tund tunduda huvitavam ning nad võivad õppetööst rohkem osa võtta, kui kasutatakse erinevaid tehnoloogiaid (Haleem *et al.*, 2022), sealhulgas digitaalset õppevara, mille all mõistetakse digitaalselt avaldatud õppematerjale (Chuda *et al.*, 2023).

Digitehnoloogia areng on võimaldanud õpetajatel kasutada teiste koostatud materjale (Kanellopoulou & Giannakoulopoulos, 2021), mis lihtsustab õpetajate tööd. Chuda jt (2023) rõhutavad, et digitaalse õppevara kasutamine tutvustab keeleõppijatele autentset ehk keelekandjate poolt loodud materjali ning võimalust kohandada materjali enda vajadustele, liikuda omas tempos ning arendada oma autonoomiat. Samuti on see vabalt kättesaadav, ligipääsetav igal ajal (Hartle, 2022) ning pakub võimalust harjutada kõiki keele osaoskusi, milleks on kirjutamine, kuulamine, rääkimine ja lugemine (Chuda *et al.*, 2023; Kanellopoulou & Giannakoulopoulos, 2021).

Kokkuvõttes saab öelda, et digitaalne õppevara aitab teha tunde kaasahaaravamaks ning vähendada õpetajate töökoormust. Selleks et töökoormust vähendada peaks digitaalne õppevara olema kasutajasõbralik, mille jaoks võib juhinduda Ng (2014) põhimõtetest.

Veebilehe koostamise põhimõtted

Veebileht on koht, kus saab hoida hariduslikku informatsiooni (Ng, 2014) ning selle eesmärgiks on köita kasutaja tähelepanu, et ta jääks veebilehte kasutama (Khlaisang, 2017). Esimene pilk ja arvamus on see, mis aitab otsustada, kas jääda veebilehte kasutama või mitte (Ng, 2017; Schenkman & Jönsson, 2000). Oluline on siinjuures veebilehe visuaalne komponent (Lindgaard *et al.*, 2006). Oma uuringu tulemustele toetudes väidab Ng (2017), et õpetajate jaoks olid värvid, font, graafika ning meedia olulisemateks hea veebilehe kriteeriumiteks. Sellest tulenevalt saab öelda, et kasutatav veebileht peab olema esteetiliselt nauditav ja hõlpsasti kasutatav ilma pikemaid kasutamishiseid lugemata.

Teiseks oluliseks kriteeriumiks osutus kasutajakeskne lähenemisviis ehk veebileht peab olema kergesti navigeeritav (Ng, 2017) ja selle avaleht minimalistlik (Geissler *et al.*, 2001). Farkas ja Farkas (2000) lisavad, et lisaks eelnevale peab veebilehel olema näha selle nimi ning eesmärk. Navigatsiooni nupud peavad olema kättesaadavad ning kasutajale nähtavad, vaatamata ekraani suurusele (Farkas & Farkas, 2000) ning sõnastatud nii, et ei tekiks arusaamatusi informatsiooni otsingul (Kalbach, 2007). Iga link peab viima kasutajat õigesse ning vajalikku kohta (Geissler, 2001; Kalbach, 2007). Võttes kokku ülalmainitu, siis peaks veebileht olema atraktiivne ja kasutajasõbralik ehk nii lihtne ja mugav, et selle kasutamine ei nõua eelteadmisi.

Uurimuse eesmärk ja uurimisküsimused

OECD (2025) uuringus toodi välja, et Eesti klasside koosseis on muutunud multikultuurilisemaks kui kunagi varem. Seetõttu suureneb üha enam vajadus arendada kultuuri- ja väärtuspädevusi, mille tähtsus on välja toodud Põhikooli riiklikus õppekavas (2011). Siiski on paljud õpetajad tagasihoidlikud kultuuriteemasid käsitlema, sest ei tunne end selleks ette valmistatuna (OECD, 2025). Kuigi ilukirjandust võiks kultuuriteemade käsitlemiseks rakendada, kasutatakse seda sel eesmärgil inglise keele tundides vähe (Lovrović & Kolega, 2021) õpetajate valmiduse või toe puudumise tõttu (Raudyatzahra, 2023). Meile teada olevalt puuduvad Eestis kättesaadavad vahendid, mis toetaksid kultuuriteemasid käsitlevate ingliskeelsete raamatute klassiruumis

kasutamist. Eeltoodust tulenevalt sõnastastasime uurimistöö probleemi: kuigi kultuuriteadlikkuse arendamiseks on järjest kasvav vajadus, ei ole õpetajatel selleks alati piisavalt ettevalmistust või tuge. Pakkumaks õpetajatele tuge on bakalaureusetöö eesmärgiks luua ingliskeelsete lasteraamatute veebileht kultuuriteadlikkuse arendamise toetamiseks põhikooli inglise keele tundides ning hinnata selle vajalikkust ja kvaliteeti õpetajate vaatenurgast. Eesmärgist lähtuvalt püstitati järgmised uurimisküsimused:

1. Milline on õpetajate arvamus täiendavate materjalide vajalikkusest kultuuriteadlikkuse arendamiseks?
2. Kuidas hindavad õpetajad loodud veebilehe kvaliteeti ja kasutusmugavust?
3. Mil määral toetavad veebilehele valitud raamatud ja nendega kaasnevad harjutused õpetajate hinnangul õpilaste kultuuriteadlikkuse arendamist?

Metoodika

Bakalaureusetöös seatud eesmärkide täitmiseks viisime läbi arendusuuringu, mis Hundi ja Karmi (2025) sõnul võimaldab koguda tagasisidet loodud materjalile hilisemaks täiendamiseks. Arendusuuring on mitmeetapiline protsess, mille kaudu luuakse ning arendatakse loodud mudeleid õppeprotsessi parandamiseks ning edendamiseks (Easterday *et al.*, 2018).

Veebilehe koostamise protseduur

Bakalaureusetöö raames koostasime veebilehe ingliskeelsetest lasteraamatutest, mille eesmärk oli toetada kultuuriteadlikkuse arendamist klassiruumis. Selle koostamisega tegelesime ajavahemikus oktoober 2025 kuni märts 2026. Veebilehe struktureerimisel toetusime ADDIE mudelile (Kurt, 2018), mis pakub selget ja süsteemilist raamistikku arendusprotsessi kavandamiseks, elluviimiseks, ja hindamiseks (Põldoja, 2016; Villems *et al.*, 2012). ADDIE mudel koosneb viiest etapist: analüüsimine (*analysis*), kavandamine (*design*), väljatöötamine (*development*), rakendamine (*implementation*) ning hindamine (*evaluation*) (Kurt, 2018).

Analüüsi etapis tutvusime PRÕKi (2011) ainevaldkonnaga “Võõrkeeled” (2023), et näha, kuidas dokumendis kajastatakse kultuuriteadlikkuse mõistet. Seejärel uurisime, kas Eestis on olemas veebilehti ingliskeelsetest lasteraamatutest kultuuriteadlikkuse arendamiseks. Ilmnes, et taolist platvormi ei ole. Järgnevalt leppisime kokku, et keskendume põhikooliealistele. Edasi töötasime teemapõhise kirjandusega, et saada rohkem teada kultuuriteadlikkuse arendamise ja

kirjanduse kasutamise kohta inglise keele tundides, digitaalse õppevara olulisusest ning Eesti õpetaja valmidusest kultuuriteemasid käsitleda. Järgmise tegevusena otsisime raamatuid, mida veebilehele lisada. Raamatuid valisime kahe kriteeriumi alusel: raamat käsitleb kultuuriteemat ning on kättesaadav YouTube's või Eesti raamatukogudes. Raamatute otsimiseks kasutasime märksõnu *cultural diversity, multiculturalism, cultural themes, cultural awareness*. Vaatasime läbi viis erinevat veebilehe: *LoveReading4Kids, Books for Topics, Picture Books in the English Classroom – A Goldmine for Everyone!, School Reading List* ning üle saja raamatu.

Kavandamine ja väljatöötamine toimusid paralleelselt ning nendes etappides tegelesime veebilehe (Lisa 1) kokkupanemisega. Inspiratsiooniks võtsime veebilehe "*Picture Books in the English Classroom – A Goldmine for Everyone!*" (Mellegård, s.a.). Alguses valmis veebileht, millel olid menüüpunktid „Home“, „About“, „Browse books“ ja „Contact“, hiljem lisasime ka nupu „How to use“. Leitud raamatud vormindasime veebilehel kuvatavasse formaati, mis sisaldas raamatu pealkirja, autorit, illustratsioone, märksõnu, sisu lühikirjeldust, lugeja vanust, viiteid ESTERile ja videotele. Iga raamatu juurde koostasime ülesanded põhimõttega, et enne lugemist oleks võimalik aktiveerida eelteadmisi ja pärast lugemist kinnistada õpitud (Álvarez, s.a.). Veebilehe tehnilise teostuse juures kasutasime spetsialisti abi.

Kui veebileht 'Lessons in Literature' (kättesaadav aadressil: <https://bogatorjovalaane.github.io/english-books/#/>) sai valmis, liikusime edasi hindamise etappi. Aja puuduse tõttu jäi vahele rakendamise etapp. Õpetajate hinnangu saamiseks saatsime meili teel (Lisa 2) õpetajatele ligipääsu veebilehele koos tagasiside küsimustikuga (Lisa 3). Saadud tagasisidet kasutasime veebilehe ülevaatamiseks ning muudatuste sisseviimiseks.

Valim

Andmeid kogusime eesmärgipärase mugavusvalimiga (Beilmann & Rämmer, 2025), mis Õunapuu (2014) sõnul võimaldab moodustada valimi sobiva asukoha ja kriteeriumite alusel. Uuritavate valikul lähtusime järgnevatest kriteeriumitest: õpetaja 1) töötab inglise keele õpetajana era- või munitsipalkoolis, 2) annab tunde põhikoolis.

Koolide nimekirjad leidsime Tartu linna, Tartu maakonna ja Tallinna linna ametlikelt veebilehtedelt. Seejärel otsisime inglise keele õpetajaid (edaspidi *õpetaja*) kooli kodulehtedelt nende ametikirje järgi. Palusime õpetajatel tutvuda loodud veebilehega ning hinnata selle kvaliteeti ja kasutatavust inglise keele tundides (edaspidi *tund*). Küsimustik oli vastajate jaoks

anonüümne. E-kirjad saatsime 600le õpetajale 110 erinevast koolist, millest küsimustikule vastas 48 õpetajat.

Andmekogumine

Andmete kogumiseks koostasime UT Limesurveys küsimustiku, mis on Beilmann (2020) sõnul kiire viis, kuidas saada andmeid suure hulga inimeste käest. Küsimustik (Lisa 3) koosnes kahest osast, mille esimeses osas soovisime välja selgitada õpetajate arvamust kultuuriteadlikkuse arendamise ja nende varasemate kogemuste kohta. Teine osa keskendus õpetajate hinnangule veebilehe kohta. Küsimustik koosnes valikvastustest, väidetel põhinevatest hinnangu skaaladest ja avatud vastusega küsimustest. Väited ja valikvastused koostasime bakalaureusetöö uurimisküsimustest lähtuvalt. Juhindudes Õunapuu (2014) soovitustest lisasime lõppu kaks avatud vastusega küsimust, et saada täiendavat informatsiooni. Andmekogumise kvaliteedi suurendamiseks vaatas küsimustiku üle juhendaja.

Õpetajatega võtsime ühendust meili (Lisa 2) teel, kus selgitasime, mida uurime, ning palusime uuringus osaleda. Eetikanõuete järgimiseks tuli vastajal enne küsimustiku täitmist kinnitada, et ta on teadlik uurimistöö eesmärkidest ja osaleb selles vabatahtlikult. Tartu Ülikooli eetikakeskuse (2023) juhistelegi tuginedes informeerisime õpetajaid, et uurimuse tulemusi kajastatakse vaid bakalaureusetöös, nende vastused on anonüümsed ning pole seotud nende nimega kooliga. Meilide saatmine ja küsimustikule vastamine toimus perioodil 06.03.2026 – 30.03.2026. Küsimustiku vastused säilitasime parooliga kaitstud UT Limesurvey keskkonnas, millele ligipääs oli vaid meil, töö autoritel. Küsimustiku vastused kustutatakse pärast bakalaureusetöö kaitsmist.

Andmeanalüüs

Bakalaureusetöös kasutasime peamiselt kvantitatiivset andmeanalüüsi, mille raames rakendasime kirjeldavat statistikat, mis annab Õunapuu (2014) sõnul lühiülevaate kogutud andmetest. Kvantitatiivseid andmeid analüüsisime Microsoft Excelis, kus arvutasime välja keskmise, standardhälve, vastuste sageduse protsendi ning tõime välja kõrgeima ja madalaima tulemuse. Nende tulemuste abil oli võimalik hinnata, millised veebilehe aspektid olid õpetajate hinnangul kõige edukamad ning mis vajas veel täiendamist. Tulemuste illustreerimiseks kasutasime Microsoft Excelis loodud tabeleid.

Kvantitatiivset andmeanalüüsi täiendasime kvalitatiivsete elementidega, analüüsides õpetajate vastuseid kahele avatud küsimusele juhindudes Kalmus jt (2015) induktiivse kvalitatiivse analüüsi meetodist, kus tuvastasime korduvad märksõnad ilma varasemalt märgitud kategooriateta. Õpetajate vastustest otsisime korduvaid ideid või märksõnu, millest moodustasime laiemad kategooriad. Näiteks, kui mitu õpetajat tõi välja märksõna “selge struktuur” või “lihtne kasutada” moodustus sellest kategooria “veebilehe ülesehitus”. Loendasime leitud märksõnade esinemisarvu igas kategoorias ning jaotasime kõik kategooriad veel kaheks: veebilehe tugevused ja veebilehe paranduskohad. Usaldusväärse suurendamiseks kasutasime kaaskodeerimist, selleks loendasime korduvaid märksõnu eraldi ja võrdlesime tekkinud kategooriaid ning nendes olevate märksõnade esinemisarvu. Kui tekkis eriarvamusi, loendasime märksõnu uuesti ning võrdlesime saadud tulemusi, kuni jõudsime samale arvamusele.

Andmete töötlemisel pidasime oluliseks vastajate anonüümsuse säilitamist. Selleks eksportisime vastused küsimustikust suletud Microsoft Exceli programmi. Spetsiifilisi tulemusi ei seotud vastajatega ning ligipääs vastustele oli vaid meil. Saadud tulemused esitasime kirjeldava statistikana ja üldistatud märksõnade loendusega, et anda ülevaade veebilehele antud tagasisidest.

Tulemused

Bakalaureusetöö eesmärk oli luua ingliskeelsete lasteraamatute veebileht kultuuriteadlikkuse arendamise toetamiseks põhikooli inglise keele tundides ning hinnata selle vajalikkust ja kvaliteeti õpetajate vaatenurgast. Tulemused esitame uurimisküsimuste kaupa. Kvantitatiivsed tulemused on esitatud kirjeldava statistikana. Avatud küsimuste vastused on välja toodud märksõnade sageduse kaupa.

Õpetajate hinnang täiendavate materjalide vajalikkusele kultuuriteadlikkuse arendamise toetamiseks

Küsimustiku küsimustega kolm kuni viis (Lisa 3) soovisime teada saada õpetajate arvamust kultuuriteadlikkuse arendamise vajaduse, olemasolevate õppematerjalide sobivuse ja õpetajate varasemate kogemuste kohta kultuuriteadlikkuse arendamisel, mille jaoks kasutasime valikvastustega küsimusi. Enamus küsimustikule vastanud õpetajaid pidas kultuuriteadlikkuse arendamist inglise keele tunnis oluliseks, kus 96% õpetajatest valis vastuseks *väga oluline* või *oluline*. Olemasolevate õppematerjalide (õpikud, töövihikud) kohta leidis 73% vastanutest, et

õppematerjalid toetavad *mingil määral* või *nii ja naa* kultuuriteadlikkuse arendamist. 17% leidis, et materjalid toetavad *suurel määral* ning vaid 10% õpetajaid leidis, et olemasolevad materjalid *ei toeta üldse* või *toetavad vähesel määral* kultuuriteadlikkuse arendamist. Vastusena küsimusele, kui tihti õpetajad kasutavad lasteraamatuid kultuuriteemade õpetamiseks, ilmes, et kõigest 2% õpetajatest kasutavad lasteraamatuid *väga sageli*. Suurem osa vastajatest (77%) kasutab lasteraamatuid *aeg-ajalt* või *harva*. 21% õpetajatest ei ole *mitte kunagi* kasutanud lasteraamatuid kultuuriteemade õpetamiseks.

Küsimustega kuus kuni seitse (Lisa 3) soovisime teada saada, kui vajalikuks peavad õpetajad täiendavaid vahendeid kultuuriteemade õpetamiseks ja nende kättesaadavust veebis. Enamus õpetajaid leidis, et toetavate lisaõppevahendite olemasolu on tähtis, kus 94% valis vastuseks *väga tähtis* või *mingil määral tähtis*. Vastusena küsimusele, kui kättesaadavaks õpetajad lisaõppevahendeid peavad, leidis 73% õpetajatest, et materjalid on *mingil määral* või *nii ja naa* kättesaadavad. Vaid 17% õpetajatest leidis, et materjalid on *suurel määral* kättesaadavad.

Õpetajate hinnang loodud veebilehe kvaliteedile ja kasutusmugavusele

Küsimustiku järgmises osas kasutasime hinnangu saamiseks Likert skaalat, kus õpetajad pidid hindama 18 väidet Likerti skaalal, kus positiivseteks hinnanguteks loeti vastused 5 - *nõustun täielikult* ja 4 - *nõustun mingil määral*, negatiivseteks hinnanguteks loeti vastused 1 - *ei nõustu* ja 2 - *pigem ei nõustu* ning vastust 3 - *nii ja naa* hinnati neutraalseks. Tulemuste kirjeldamisel on esitatud vastajate protsendid vastavalt Likerti skaala väärtustele. Keskmised ja standardhälbed (vt Tabel 1 ja tõime välja, et anda terviklikum ülevaade vastajate hinnangutest ning nende varieeruvusest.

Enamik õpetajaid hindas veebilehte positiivselt. Väitega “Veebilehe struktuur on loogiline ja süsteemne” *nõustus täielikult* või *mingil määral* 94% (M=4,54; SD=0,68) vastanutest. Väitele “Veebileht on visuaalselt selge ja kasutajasõbralik” andis positiivse hinnangu 88% (M=4,54; SD=0,71). Keskmiselt madalamalt (M=4,04; SD=0,92) hinnati väidet “Veebileht on hõlpsasti rakendatav igapäevases õppetöös”, kus positiivse hinnangu andis 79% ning negatiivse 6% vastanutest. Ka väide “Veebileht säästab õpetaja ettevalmistusaega kultuuriteemade käsitlemiseks” sai keskmiselt madalama (M=4,17; SD=0,88) tulemuse, kus positiivse hinnangu andis 84% vastanutest ning negatiivse 4%.

Tabel 1. Kirjeldav statistika veebilehe struktuuri ja rakendatavuse kohta (n=48)

Väide	M	SD	Min	Max
1. Veebilehe struktuur on loogiline ja süsteemne.	4,54	0,68	2	5
2. Veebileht on visuaalselt selge ja kasutajasõbralik.	4,54	0,71	3	5
3. Veebilehel orienteerumine on lihtne.	4,69	0,59	3	5
4. Veebileht on hõlpsasti rakendatav igapäevases õppetöös.	4,04	0,92	1	5
5. Veebileht säästab õpetaja ettevalmistusaega kultuuriteemade käsitlemiseks.	4,17	0,88	1	5

Märkused. Likert skaala (5 – nõustun täielikult, 1 – ei nõustu üldse); M – keskmine; SD – standardhälve; Min – miinimum, Max – maksimum

Õpetajate hinnang veebilehele valitud raamatutele ja nendega kaasnevatele harjutustele

Järgnevate väidetega (6-18) soovisime välja selgitada õpetajate hinnangu veebilehele ja selle erinevate aspektidele. Väidet “Veebilehele valitud raamatud toetavad õpilaste kultuuriteadlikkuse arengut” hindas enamik vastanutest positiivselt (M=4,46; SD=0,86), kus positiivse hinnangu andis 88% vastanutest. Ka väide “Raamatute temaatika aitab mõista erinevaid kultuurilisi perspektiive” sai positiivse hinnangu 87% vastanutest (M=4,40; SD=0,84). Kahe eelneva väite juures leidis 2% õpetajaid, kes ei nõustunud väidetega üldse ehk leidsid, et raamatud ega temaatika ei ole kasulikud õpilaste kultuuriteadlikkuse arendamiseks.

Teisalt soovisime näha, kuidas toetasid veebilehe erinevad osad raamatute valiku tegemist. Keskmisest madalama hinnangu (M=4,19; SD=1,04) sai väide “Veebilehel välja toodud teemad aitavad kiiresti hinnata raamatu sobivust”, kus positiivse hinnangu andis 77% õpetajatest ning negatiivse 8%. Positiivselt hinnati väiteid “Kaanepildid ja pealkirjad toetavad raamatu valikut” (M=4,44; SD=0,85) ning “Raamatute lühikirjeldused annavad hea ülevaate raamatu sisust” (M=4,42; SD=0,85).

Lisaks sellele soovisime uurida õpetajate hinnangut raamatute ja harjutuste kasutatavuse kohta tunnis. Positiivselt hinnati (M=4,52; SD=0,77) väidet “Raamatute sisu ja illustatsioonid pakuvad võimalusi klassiaruteludeks”, kus positiivse hinnangu andis 94% vastanutest. Madalamalt hinnati (M=3,93; SD=1,01) väiteid “Harjutused on õpilaste vanusele sobilikud”, kus 65% õpetajaid hindas seda positiivselt, 6% negatiivselt ning 29% jäi neutraalseks ning väidet “Harjutusi saab vajadusel kohandada vastavalt klassi tasemele” (M=4,12; SD=1,08), kus positiivse hinnangu andis 71% õpetajatest, negatiivse hinnangu 8% ning 21% jäi neutraalseks. Väitele “Harjutused toetavad arutelude tekkimist klassis” (M=4,40; SD=0,71), andis positiivse hinnangu 92% vastanutest. Kõige madalamalt (M=3,69; SD=1,27) hinnati väidet “Kasutaksin

veebilehte oma õpetajatöös edaspidi kultuuriteemade käsitlemiseks”, kus 60% vastanutest andis positiivse hinnangu, negatiivse 14% ning 26% jäi neutraalseks.

Tabel 2. Kirjeldav statistika raamatute ja harjutuste kohta (n=48)

Väide	M	SD	Min	Max
6. Veebilehele valitud raamatud toetavad õpilaste kultuuriteadlikkuse arengut.	4,46	0,85	1	5
7. Raamatute temaatika aitab mõista erinevaid kultuurilisi perspektiive.	4,40	0,84	1	5
8. Veebilehel välja toodud teemad aitavad kiiresti hinnata raamatu sobivust.	4,19	1,04	1	5
9. Kaanepildid ja pealkirjad toetavad raamatu valikut.	4,44	0,85	1	5
10. Raamatute lühikirjeldused annavad hea ülevaate raamatu sisust.	4,42	0,85	1	5
11. Raamatute sisu ja illustratsioonid pakuvad võimalusi klassiaruteludeks.	4,52	0,77	1	5
12. Raamatud sobivad kasutamiseks nii tunnis kui ka õpilastele iseseisvaks lugemiseks.	4,56	0,80	1	5
13. Harjutused on õpilaste vanusele sobilikud.	3,93	1,01	1	5
14. Harjutusi saab vajadusel kohandada vastavalt klassi tasemele.	4,12	1,08	1	5
15. Harjutused on praktilised ja kergesti rakendatavad.	4,29	0,85	2	5
16. Harjutused toetavad arutelude tekkimist klassis.	4,40	0,71	2	5
17. Harjutused suunavad õpilasi mõtlema tegelaste tunnete ja vaatenurkade üle.	4,48	0,68	2	5
18. Kasutaksin veebilehte oma õpetajatöös edaspidi kultuuriteemade käsitlemiseks.	3,69	1,27	1	5

Märkused. Likert skaala (5 – nõustun täielikult, 1 – ei nõustu üldse); M – keskmine; SD – standardhälve; Min – miinimum, Max – maksimum

Avatud vastusega küsimuse “*Mis on Teie arvates veebilehe suurim tugevus?*” juures toodi kõige rohkem välja veebilehe üldist ülesehitust (selge struktuur, lihtne kasutada, atraktiivne välimus), mida mainiti 29 korral. Samuti meeldis õpetajatele, et raamatud olid kättesaadavad (ESTER’i ja Youtube’i lingid), mida mainiti 12 korral. Lisaks hinnati veebilehte kõrgelt oma praktilisuse poolest (klassis rakendatavus, ettevalmistusaja säästmine), mida mainis viis õpetajat. Teise avatud vastusega küsimuse “*Mida sooviksite parandada või täiendada?*” juures tõi 12 õpetajat välja, et veebilehel võiks olla “vanusele ja/või keeletasemele vastav liigendatus”. Samuti leidis üheksa õpetajat, et veebilehel võiks olla suurem raamatute valik (teemad, raamatukogudes kättesaadavus). Kolm õpetajat mainis ka tehnilisi probleeme veebilehe kasutusel. Kaks õpetajat juhtis meie tähelepanu sellele, et veebilehele valitud raamatud ei pruugi olla sobilikud Eesti kultuuriruumis kasutamiseks, mida täpsemalt ei põhjendatud.

Arutelu

Bakalaureusetöö eesmärk oli luua ingliskeelsete lasteraamatute veebileht kultuuriteadlikkuse arendamise toetamiseks põhikooli inglise keele tundides ning hinnata selle vajalikkust ja kvaliteeti õpetajate vaatenurgast. Õpetajad hindasid veebilehte üldjoontes positiivselt, tuues välja selle praktilise väärtuse ja lihtsasti kasutatavuse, kuid suunasid ka tähelepanu aspektidele, mida täiendada. Arutleme tagasiside üle uurimisküsimuste kaupa, seostades seda teooriaga, toome välja töö piirangud, praktilise väärtuse ning soovitusel edasiseks arendamiseks või uurimiseks.

Esimese uurimisküsimusega soovisime teada saada, milline on õpetajate arvamus täiendavate materjalide vajalikkusest kultuuriteadlikkuse arendamiseks. Tulemused näitasid, et õpetajad pidasid kultuuriteadlikkuse arendamist oluliseks, mis võib tuleneda sellest et Eesti klassid on muutumas multikultuursemaks (OECD, 2025) ning õpetajad näevad selleks suuremat vajadust. Samas leidis enamik õpetajaid, et olemasolevad õppematerjalid toetavad selle pädevuse arendamist vaid mingil määral, mida on leidnud varasemates uuringutes ka Lovrović ja Kolega (2021), kes tõid välja võõrkeeleõpikutes oleva 'infoaugu'. Nende arvates võib puudujääke kompenseerida lastekirjanduse kasutamise. Uurimuse tulemustest ilmnis, et õpetajad teevad seda sel eesmärgil pigem harva või aeg-ajalt. Selle põhjuseks võib pidada Raudyatzahra (2023) probleemipüstitust õpetajate valmiduse või toe puudumise kohta. Toe pakkumiseks võiks olla kasu täiendavatest digitaalsest õppevarast, mis Hartle (2022) sõnul peaksid olema lihtsasti kättesaadavad igal ajal. Tulemustest selgus, et vastanud õpetajad ei pidanud neid veebis alati kättesaadavaks, mis õigustab bakalaureusetöö raames valminud õppevara loomist.

Teise uurimisküsimusega soovisime saada tagasisidet loodud veebilehe kvaliteedi ja kasutusmugavuse kohta. Enamiku õpetajate arvates oli loodud veebilehel loogiline ja visuaalselt selge struktuur ning orienteerumine lihtne, mida on erinevad autorid välja toonud kui kõige olulisemad veebilehe kriteeriumid (Geissler *et al.*, 2001; Lindgaard *et al.*, 2006; Ng, 2017). Veebilehe loomisel oli esmatähtsal kohal veebilehe rakendatavus igapäevases õppetöös, et õpetajad saaksid seda ise kasutada ning jagada ning mis vähendaks nende töömahtu. See on Kanellopoulou & Giannakoulopoulou hinnangul (2021) digitaalsele õppevara üks eeliseid. Mitmed õpetajad leidsid, et veebileht on oma eesmärgi täitnud ning see on igapäevases õppetöös rakendatav ja säästab ettevalmistusaega. Samas oli ka paar õpetajat, kes sellega ei nõustunud. Põhjuseks võib olla, et veebilehel olevad raamatud on autentsed, mis tähendab, et nad on

mõeldud lugemiseks keelt emakeelena kõnelevale lapsele. Seetõttu ei pruugi kõik valitud raamatud vastata õpilaste keeletasemele. Õpetajate valdavalt positiivne tagasiside veebilehele võis tuleneda sellest, et olime loonud kõigile raamatutele ka harjutused ja andnud ligipääsu raamatute videotele, mis tegi need kättesaadavaks ning pakuvad võimalust arendada erinevaid keele osaoskuseid, mille tähtsust rõhutavad erinevad autorid (Chuda *et al.*, 2023; Hartle, 2022; Kanellopoulou & Giannakoulopoulos, 2021).

Kolmanda uurimisküsimusega soovisime saada õpetajate tagasisidet valitud raamatutele ja loodud harjutustele. Raamatute valikut hinnati suures osas positiivselt ning leiti, et valitud teemad on kasulikud kultuuriteadlikkuse suurendamiseks, mis toetab Alonge (2019) ideed lastekirjanduse kasulikkuse kohta kultuuri teemade käsitlemisel. Raamatute kaanepilte, pealkirju ja lühikirjeldusi hinnati raamatute valiku tegemisel abistavaks, mis kinnitab, et hea veebileht on visuaalselt atraktiivne (Lindgaard *et al.*, 2006). Kuna soovisime, et veebilehele valitud raamatud annaks võimalusi klassi aruteludeks, mis omakorda aitaks õpilastel paremini teisi kultuure mõtestada, oli meie jaoks oluline õpetajate tagasiside selle kohta. Suurem osa õpetajaid nõustus, et raamatute sisu ja illustratsioonid võimaldavad arutelusid, mis läheb kokku Alonge (2019) ja Bradbery (2012) väidetega, et raamatute sisu ja illustratsioonid asetavad lugejat probleemi keskele ning annavad paremini saada aru, mida erinevatest kultuuridest inimesed tunnevad probleemidega kokku puudutes. Mitmed õpetajad nõustusid, et raamatud sobivad lugemiseks nii klassis kui ka kodus, samas mõned jäid eriarvamusele. See võib tuleneda sellest, et paljudele raamatutele on ligipääs vaid veebis ning füüsiliste tekstide iseseisev lugemine ei ole võimalik. Avatud vastustes mainiti ka, et kasutamist soodustaks see, kui raamatud oleksid saadaval raamatukogudes või tekstina veebis, et oleks printimisvõimalus.

Harjutuste sobilikkust õpilaste vanusele hinnati pigem keskmiselt ning nende kohandamise võimalust samuti. Erinevad õpetajad tõid välja, et raamatute keeletase võib olla sisuga võrreldes kas liiga keeruline või lihtne. Lahenduseks pakuti välja lihtsustatud või raskemaid harjutuste variante igale raamatule. Sama tõid välja ka Chuda jt (2023), kes leiavad et digitaalne õppevara peaks olema õppija vajadustele kohandatav. Vastandlike arvamuste põhjuseks võib olla eeldatava vanuse ja tegeliku keeletaseme erinevus kooliti. Kuna autentset materjalid on keelekandjate poolt loodud materjalid (Chuda *et al.*, 2023), oleks õpetajate sõnul kasu raamatute keeletaseme määramisest ja ülesannete tegemisel luua nii lihtsamaid kui keerulisemaid harjutusi. Need võiksid omakorda olla nende kriteeriumide põhjal filtreeritavad, et teha veebilehel

navigeerimine ja raamatute valik veelgi lihtsamaks, mille tähtsust on rõhutanud ka erinevad autorid (Farkas & Farkas, 2000; Ng, 2017). Vaatamata mõnedele täienduskohtadele leiti, et harjutused on oma loomuselt kultuuriteadlikkuse arendamiseks väga kasulikud ja aitavad mõtestada tegelaste tundeid ja olukordi.

Töö piirangud ja praktiline väärtus

Bakalaureusetööl on mitmeid piiranguid, millega tuleb arvestada tulemusi tõlgendades. Esiteks ei pidanud õpetajad veebilehel olevaid raamatuid ja nendega kaasnevaid harjutusi tunnis katsetama, mistõttu on tagasiside rakendatavuse kohta eeldatav. Teiseks valisime hinnangu saamiseks küsimustiku, et saada võimalikult palju tagasisidet. Tagasiside andmine võis toimuda kiirustades või pealiskaudselt. Põhjalikuma tagasiside saamiseks oleks võinud paluda mõnel õpetajal veebilehel olevaid raamatuid koos harjutustega oma tunnis kasutada. Kolmandaks ei võimaldanud uurimuse maht välja selgitada raamatute keeletaset. See võinuks aidata õpetajatel paremini valida sobivat raamatut, tehes nii selle kasutamise lihtsamaks.

Piirangutest hoolimata on bakalaureusetööl suur praktiline väärtus. See pakub õpetajatele tasuta kättesaadavat lisamaterjali, et tutvustada tunnis nii kultuuriteemasid kui ka arendada keeleoskust ja kultuuriteadlikkust ingliskeelse lastekirjanduse abil. Veebilehel on olemas nimekiri raamatutest, mis on kättesaadavad Eesti raamatukogudes või veebis. Loodud harjutused säästavad õpetajate ettevalmistusaega teema käsitlemisel. Tugevuseks võib pidada ka seda, et tagasisidet paluti erinevate õppeastmete õpetajatelt erinevatest Eesti koolidest. Kuigi raamatute nimekiri ei ole väga pikk, loodame, et sellest on mõnele õpetajale kultuuriteemade käsitlemisel kasu ilma sellele liigset ettevalmistusaega kulutamata.

Bakalaureusetöö jätkuna võiks veebilehele lisada uusi raamatuid ning luua juurde töölehti, praktilisemaid harjutusi või projekte. Abiks oleks ka raamatute keeletaseme määramine. Lisaks võiks loodud õppevahendeid kasutada tunnis ning uurida seejärel õpetajate ja õpilaste hinnangut õppematerjalile.

Tänu sõnad

Esmalt tahame tänada oma juhendajat Evi Saluveeri, kes toetas meid kogu bakalaureusetöö kirjutamise protsessi jooksul ja andis meile juhised tööga edasi liikumiseks, kui tekkisid takistused. Teiseks soovime avaldada suurt tänu Arseni Bogatõrjovile, kes aitas meid veebilehe

praktilise arendusega. Samuti soovime tänada kõiki õpetajaid, kes leidsid aega, et meie veebilehte tagasisidestada.

Autorsuse kinnitus

Panustasime tööprotsessi võrdselt. Igas töö etapis toimus koostöö ning pidev kontakt teineteisega. Üks meist tegeles suuremas mahus veebilehe loomisega, sealhulgas arendajaga suhtlemise ja visuaalse kujundusega ning teine selle võrra rohkem andmekogumise ja analüüsiga. Vajadusel lugesime teineteise poolt kirjutatud teksti üle ning täiendasime seda. Suurimaks õpikohaks oli ajaplaneerimine, sh tähtaegade seadmine.

Kinnitame, et oleme koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrekselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Ksenia Bogatõrjova ja Kelly Lääne

/allkirjastatud digitaalselt/

13.05.2026

Kasutatud kirjandus

- Ainevaldkond „Võõrkeeled” (2023). Riigi Teataja I, 14.01.2011, 1.
https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/1080/3202/3005/18m_pohi_lisa8.pdf#
- Alakrash, H. M., & Abdul R. N. (2021). Technology-Based Language Learning: Investigation of Digital Technology and Digital Literacy. *Sustainability*, 13(21), 1-17.
<https://doi.org/10.3390/su132112304>
- Alonge, M. (2019). The Role of Multicultural Children’s Books in Fostering Empathy and Understanding Across Diverse Cultures. *Journal of Professional Services Marketing*.
https://www.researchgate.net/publication/387344506_The_Role_of_Multicultural_Children's_Books_in_Fostering_Empathy_and_Understanding_Across_Diverse_Cultures
- Álvarez, T. (s.a.). *Reading Activities for any ‘Reader’*.
<https://educacion.udd.cl/files/2021/10/Reading-Activities-for-TA.pdf>
- Bai, Y. (2024). The value of diversity: Picture books as tools to support children’s multicultural & intercultural education. *Academic Journal of Humanities & Social Sciences*, 7(4), 34-38.
<https://doi.org/10.25236/AJHSS.2024.070404>
- Bećirović, S., Brdarević-Čeljo, A. & Delić, H. (2021). The use of digital technology in foreign language learning. *SN Social Sciences* 1(10), 245-256.
<https://doi.org/10.1007/s43545-021-00254-y>
- Beilmann, M. (2020). Küsitlusuuringud. M. Beilmann, A. Roots ja K. Rootalu (toim), *Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas*. <https://samm.ut.ee/kusitlusuuringud/>
- Beilmann, M., & Rämmer, A. (2025). Valimi moodustamine. M. Beilmann, S. Opermann ja D. Kutsar (toim), *Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas*.
<https://samm.ut.ee/valimi-moodustamine/>
- Bradbery, D. (2012, December 2-6). *Using Children's Literature to Build Concepts of Teaching about Global Citizenship* [Conference article]. Joint AARE APERA International Conference, Sydney, New South Wales, Australia.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED544512.pdf>
- Chuda, M. H., Janattaka, N., & Prayoga, N. A. (2023). Exploring The Use of Online Resources for English Language Learning: Students’ Perspective. *English Journal Literacy UTama* 8(1), 794-802. <https://doi.org/10.33197/ejlutama.v8i1.231>

- Easterday, M. W., Rees Lewis, D. G. & Gerber, E. M. (2018). The logic of design research. *Learning: Research and Practice*, 4(2), 131-160.
<https://doi.org/10.1080/23735082.2017.1286367>
- Ellis, G., & Brewster, J. (2002). *Tell it again! : the new storytelling handbook for primary teachers*. Penguin English.
https://www.teachingenglish.org.uk/sites/teacheng/files/pub_D467_Storytelling_handbook_FINAL_web.pdf
- Farkas, D. K., & Farkas, J. B. (2000). Guidelines for designing web navigation. *Technical Communication*, 47(3), 341-358.
https://www.researchgate.net/profile/David-Farkas-6/publication/233579770_Guidelines_For_Designing_Web_Navigation/links/573788ed08aea45ee83db47b/Guidelines-For-Designing-Web-Navigation.pdf
- Geissler, G., Zinkhan, G.M., & Watson, R.T. (2001). Web Home Page Complexity and Communication Effectiveness. *Journal of the Association for Information Systems*, 2(1),
<https://doi.org/10.17705/1jais.00014>
- Ghosn, I., K. (1998). *Four Good Reasons To Use Literature in the Primary School ELT*.
<https://eric.ed.gov/?id=ED449667>
- Gopalakrishnan, A. (2011). *Multicultural Children's Literature: A Critical Issues Approach*. Sage Publications, Inc. <https://doi.org/10.4135/9781452230382>
- Haleem, A., Javaid, M., Qadri, M. A., & Suman, R. (2022). Understanding the role of digital technologies in education: A review. *Sustainable Operations and Computers*, 3, 275-285.
<https://doi.org/10.1016/j.susoc.2022.05.004>
- Haridussõnastik. (s.a.) *Lastekirjandus*. <http://www.eki.ee/dict/haridus/index.cgi>
- Hartle, S. (2022). Developing blended learning materials. In J. Norton, & H. Buchanan (Eds.), *The Routledge Handbook of Materials Development for Language Teaching* (pp. 399-411). Routledge. <https://doi.org/10.4324/b22783>
- Hişmanoğlu, M. (2005). Teaching English Through Literature. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 1(1), 53-66.
- Hunt, P., & Karm, M. (2025). Arendusuuring. M. Beilmann, S. Opermann ja D. Kutsar (toim), *Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas*.
<https://samm.ut.ee/arendusuuring/>

- Kalbach, J. (2007). *Designing web navigation*. O'Reilly.
<https://books.google.com.na/books?id=LC0cG-vFJbcC&printsec=copyright#v=onepage&q&f=false>
- Kalmus, V., Masso, A., & Linno, M. (2015). Kvalitatiivne sisuanalüüs. K. Rootalu, V. Kalmus, A. Masso, ja T. Vihalemm (toim), *Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas*.
<https://samm.ut.ee/kvalitatiivne-sisuanalyys/>
- Kanellopoulou, C., & Giannakoulopoulos, A. (2021). Internet-Assisted Language Teaching: The Internet as a Tool for Personalised Language Exploration. *Creative Education*, 12(3), 625-646. <https://doi.org/10.4236/ce.2021.123043>
- Khlaisang, J. (2017). Proposing a new pedagogy-based website design: A usability test with lifelong learners. *Education and Information Technologies*, 22, 1713-1735.
<https://doi.org/10.1007/s10639-016-9514-9>
- Kramsch, C., & Hua, Z. (2016). *Language and culture in ELT* (38–55). The Routledge Handbook of English Language Teaching. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315676203>
- Kroeber, A. L., & Kluckhohn, C. (1952). *Culture: A critical review of concepts and definitions*. Peabody Museum Press.
https://www.researchgate.net/publication/327770146_Self_in_a_Space_of_Liminality_Toward_the_Rationale_for_Transformative_Strategies_of_Higher_Education/fulltext/5ba3986d45851574f7d896b6/Self-in-a-Space-of-Liminality-Toward-the-Rationalefor-Transformative-Strategies-of-Higher-Education.pdf
- Kurt, S. (2018). *Instructional Design Models and Theories*. *Educational Technology*.
<https://educationaltechnology.net/instructional-design-models-and-theories/>
- Lindgaard, G., Fernandes, G. J., Dudek, C., & Brown, J. (2006). Attention web designers: You have 50 ms to make a good first impression! *Behaviour and Information Technology*, 25, 115-126. <https://doi.org/10.1080/01449290500330448>
- Lovrović, L., & Kolega, C.-T. (2021). Teaching Culture through Reading Literature in English Language Teaching. *ELOPE: English Language Overseas Perspectives and Enquiries* 18(2), 185-203. <https://doi.org/10.4312/elope.18.2.185-203>
- Meek, M. (1995) The Critical Challenge of the World in Books for Children. *Children's Literature in Education*, 26(1), 5-22.
<https://research-ebSCO-com.ezproxy.utlib.ut.ee/c/qlurcm/search/details/tucjexgn6b?limiter>

s=None&q=The%20Critical%20Challenge%20of%20the%20World%20in%20Books%20for%20Children&searchMode=all

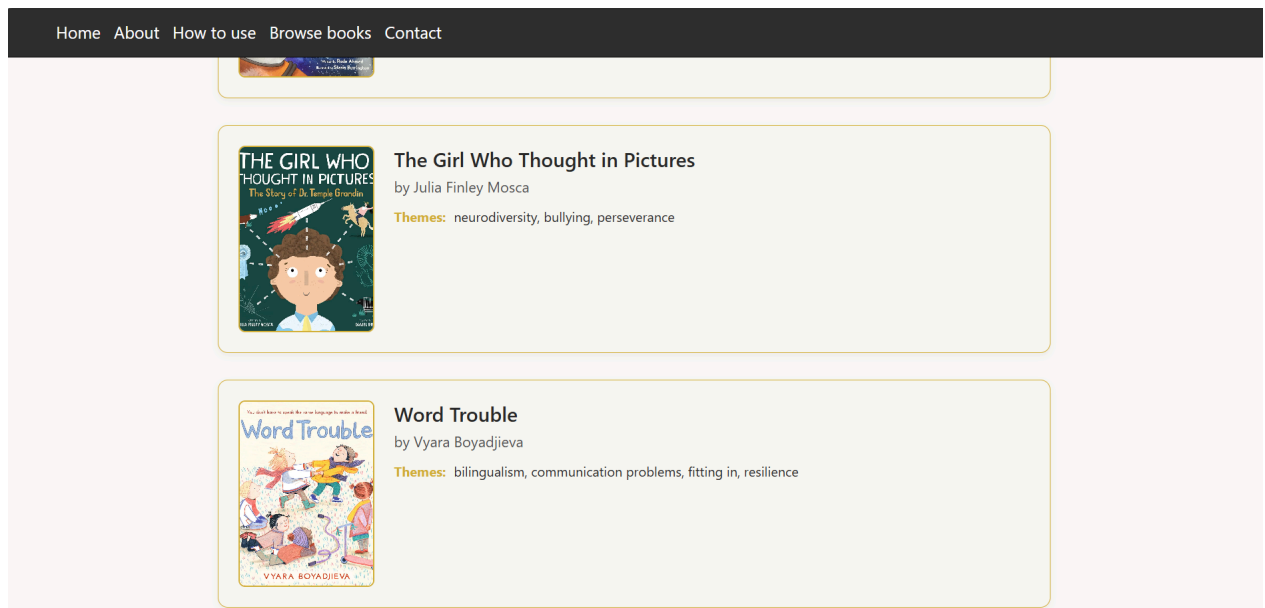
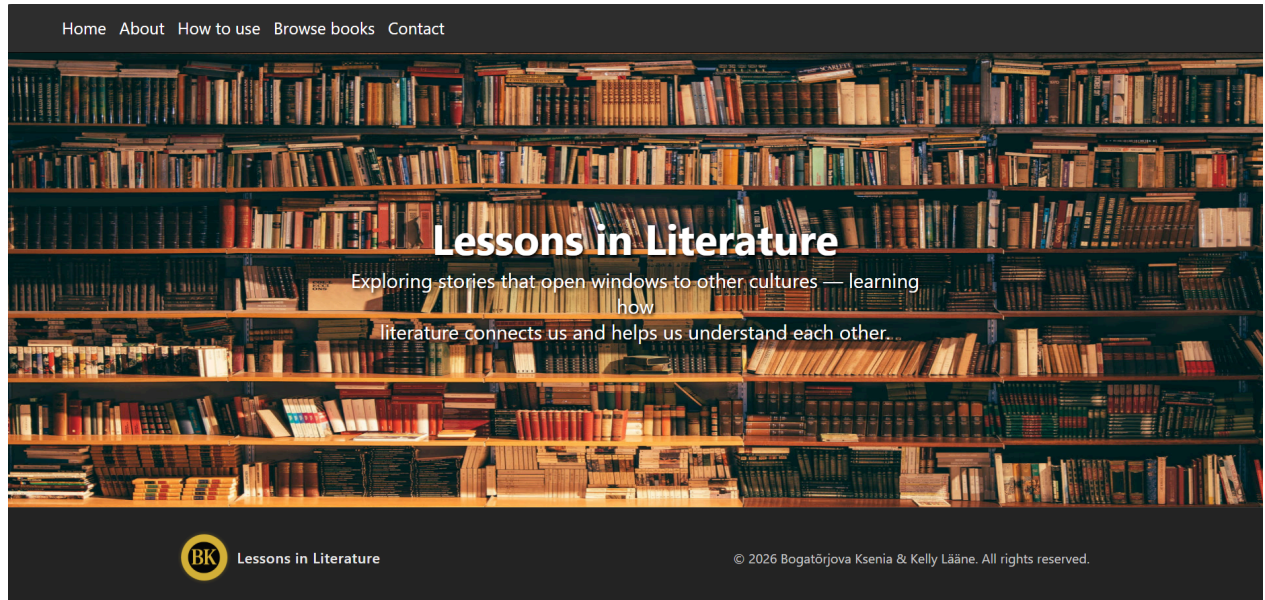
- Mellegård, I. (s.a.) *Picture Books in the English Classroom – A Goldmine for Everyone!*
<https://www.hiof.no/english/services/knowledge/picture-books/>
- Ng, W-S. (2014). Critical design factors of developing a high-quality educational website: Perspectives of preservice teachers. *Issues in Informing Science and Information Technology, 11*, 101-113. <https://doi.org/10.28945/1983>
- Nikolajeva, M. (1996). *Children's Literature Comes of Age: Toward a New Aesthetic*. Routledge.
- Nikolajeva, M. (2010). *Power, Voice and Subjectivity in Literature for Young Readers*. Routledge.
- Nodelman, P. (2008). *The Hidden Adult: Defining Children's Literature*. Johns Hopkins University Press.
- OECD. (2025). Results from TALIS 2024: The State of Teaching. TALIS, OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/90df6235-en>
- Patterson, O. (2014). Making Sense of Culture. *Annual Review of Sociology, 40*, 1-30.
<https://doi.org/10.1146/annurev-soc-071913-043123>
- Põhikooli riiklik õppekava. (2011). *Riigi Teataja I 2023, 5*.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/129082014020?leiaKehtiv>
- Põldoja, H. (2016). Õppematerjalide koostamise protsess ja kvaliteet.
<https://digioppevara.wordpress.com/lugemismaterjalid/oppematerjalide-koostamise-protse-ss-ja-kvaliteet/>
- Quappe, S., & Cantatore, G. (2005). *What is Cultural Awareness, anyway? How do I build it*.
http://www.insynctraining.nl/artikelen/what_is_cultural_awareness.pdf
- Ram, Y. (2025). The Role of Digital Tools in Language Learning and Acquisition. *Universal Research Reports, 12*(2), 10-14. <https://doi.org/10.36676/urr.v12.i2.1501>
- Raud, R. (2013). Kultuuri mõiste. Mis on kultuur? S. Soidro (Toim), *Mis on kultuur? Sissejuhatus kultuuriteooriatesse* (lk 15-29). Tallinna Ülikooli Kirjastus.
- Raudyatzahra, R. (2023). Teacher Readiness in Implementing Children's Literature to Enhance English Language Learning in Young Learners Classroom. *International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding, 10*(12), 226-231.
<http://dx.doi.org/10.18415/ijmmu.v10i12.5183>

- Schenkman, B. N. & Jönsson, F. (2000). Aesthetics and preferences of Web pages. *Behaviour and Information Technology*, 19(5), 367–377.
<https://doi.org/10.1080/014492900750000063>
- Tamm, M. (2016). Sissejuhatus. Mis on kultuur ja kultuuriteadused? S. Ratso (Toim), *Kuidas uurida kultuuri? Kultuuriteaduste metodoloogia* (lk 7-19). Tallinna Ülikooli Kirjastus.
https://www.academia.edu/30575440/Mis_on_kultuur_ja_kultuuriteadused_What_is_Culture_and_Culture_Studies_
- Tartu Ülikool eetikakeskus. (2023). *Hea teadustava*. <https://eetika.ee/et/sisu/hea-teadustava>
- Taylor, E. B. (1871). *Primitive Cultures*. London: John Murray, Albemarle Street.
- Tomlinson, B., & Masuhara, H. (2004). Developing cultural awareness. *Modern English Teacher*, 13(1), 5-12.
- Villems, A., Kusmin, M., Peets, M.-L., Plank, T., Puusaar, M., Pilt, L., Varendi, M., Sutt, E., Kusnets, K., Kampus, E., Marandi, T., & Rogalevitš, V. (2012). *Juhend kvaliteetse õpiobjekti loomiseks*. Tallinn: Eesti Infotehnoloogia Sihtasutus.
- White, L. A. (1959). The concept of culture. *American anthropologist*, 61(2), 227-251.
- Õunapuu, L. (2014). *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes*. [E-õpik]. Tartu Ülikool. <http://hdl.handle.net/10062/36419>

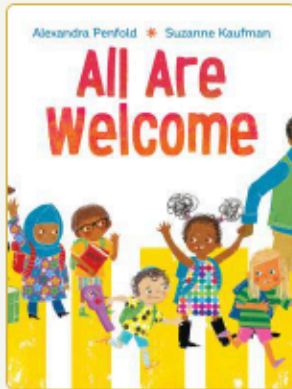
Lisad

Lisa 1. Veebilehe näited

Link veebilehele: <https://bogatorjovalaane.github.io/english-books/#/>

[← Back to all books](#)

All Are Welcome

by Alexandra Penfold

Publisher: Knopf Books for Young Readers

Year: 2018

Age range: 7+

Themes: acceptance, inclusivity, diversity

Summary

This book demonstrates that regardless of one's background, everyone is welcome. It shows different cultural and social backgrounds and encourages acceptance, kindness, and inclusivity.

[🔊 Read Aloud](#) | [📖 Find in Library](#)

Classroom Activities

Before Reading

Discussion Questions:

- Can you guess what this book will be about based on its cover and title?
- What can you notice about the children on the cover of the book?
- What does being 'welcomed' mean to you?
- What makes our class unique/special?

After Reading

Discussion Questions:

- What did you like about the book? Whether it is the colourful pictures, easy to understand, interesting, etc.
- What differences do the children in the book have?
- What does it mean to feel 'welcomed'?
- What can we do to make someone feel 'welcomed'?

Creative Tasks:

- In groups, make a poster where children write what they can do to make each other feel 'welcomed'.
- Individually, make a poster of yourself and write around your portrait what makes you unique, then share it with others.

Lisa 2. E-kirjad õpetajatele

Uringus osalemise palve

Tere!

Meie oleme Ksenia Bogatõrjova ja Kelly Lääne Tartu Ülikooli “Humanitaar- ja sotsiaalainete õpetamine põhikoolis” eriala üliõpilased. Oleme kirjutamas oma bakalaureusetööd ingliskeelse lastekirjanduse ja kultuuriteadlikkuse õpetamise teemal. Pöördume Teie poole palvega osaleda meie küsimustikus.

Oma töö praktilises pooles oleme loonud veebilehe “Lessons in Literature”, et toetada õpetajaid kultuuriteadlikkuse õpetamisel põhikooli inglise keele tundides. Veebileht sisaldab viiteid erinevatele ingliskeelsetele lasteraamatutele, mis on hoolikalt valitud tagamaks nende kättesaadavus veebis või Eesti raamatukogudes. Raamatute juurde oleme koostanud ka küsimused ja tegevused loetu üle arutamiseks. Kuna tegemist on autentsete materjalidega, mis on mõeldud inglise keelt emakeelena rääkivatele lastele, on raamatute juurde lisatud vanus vaid soovituslik. Enamus raamatute puhul on neid võimalik kasutada ka vanemate õpilastega. Raamatute keeletaseme sobilikkust saab õpetaja hinnata oma õpilaste teadmiste põhjal. Meie bakalaureusetöö uurimusliku osa eesmärgiks on välja selgitada õpetajate hinnang loodud veebilehele, sh raamatutele ja harjutustele arendamiseks kultuuriteadlikkust inglise keele tunnis. Selleks palume Teil tutvuda veebilehe ja materjalidega ning vastata allpool toodud küsimustikule. Küsimustikule vastamine on vabatahtlik ja anonüümne ning selle täitmine võtab umbes 10 minutit.

Veebileht on kättesaadav aadressil:

<https://bogatorjovalaane.github.io/english-books/>

Ligipääs küsimustikule:

<https://survey.ut.ee/index.php/231946?lang=et>

Lisaküsimuste korral palume võtta ühendust meili teel.

Täname ette, et aitate kaasa meie bakalaureusetöö valmimisele!

Lugupidamisega

Ksenia Bogatõrjova ja Kelly Lääne

Tartu Ülikool

Kordusmeili tekst

Hea õpetaja!

Suur aitäh, kui olete jõudnud juba meie küsimustikule vastata! Kui Te ei ole jõudnud veel sellele vastata, oleksime väga tänulikud, kui leiaksite võimaluse seda teha.

Teie vastused on meie uurimistöö jaoks väga vajalikud.

Küsimustikule ligipääs: <https://survey.ut.ee/index.php/231946?lang=et>

Täname ette, et aitate kaasa meie bakalaureusetöö valmimisele!

Lugupidamisega

Ksenia Bogatõrjova ja Kelly Lääne

Tartu Ülikool

Lisa 3. Küsimustik

Küsimustik “Ingliskeelsete lasteraamatute kasutamine kultuuriteadlikkuse arendamiseks“

Tere!

Oleme Ksenia Bogatõrjova ja Kelly Lääne Tartu Ülikooli Humanitaar- ja sotsiaalainete õpetamine põhikoolis eriala bakalaureuseõppe 3. kursuse üliõpilased. Oma bakalaureusetöö raames oleme loonud veebilehe “Lessons in Literature”, et toetada õpetajaid kultuuriteadlikkuse arendamisel inglise keele tundides. Veebileht sisaldab viiteid erinevatele ingliskeelsetele lasteraamatutele, mis on hoolikalt valitud, tagamaks nende kättesaadavus veebis või Eesti raamatukogudes. Mõnede raamatute juurde oleme koostanud ka küsimused loetu üle arutamiseks.

Bakalaureusetöö eesmärgiks oli luua ingliskeelsete lasteraamatute veebileht kultuuriteadlikkuse arendamise toetamiseks põhikooli inglise keele tundides, uurida õpetajate arvamust täiendavate materjalide vajalikkusest ning saada loodud veebilehele, sh raamatutele ja harjutustele, tagasiside. Selleks palume Teil tutvuda veebilehe ja materjalidega ning vastata allpool toodud küsimustikule. Küsimustik koosneb 10 küsimusest, millest kaks on avatud, seitse valikvastustega ja üks arvamusskaaladega, kus on 18 erinevat väidet. Küsimustiku täitmine võtab umbes 10 minutit. Veebileht on kättesaadav aadressil: <https://bogatorjovalaane.github.io/english-books/>

Uuringust saadud tulemused ja järeldused avaldatakse bakalaureusetöös ja tutvustatakse bakalaureusetöö kaitsmisel. Küsimustikule vastamine on anonüümne. Lisaküsimuste korral palume võtta meiega ühendust meili teel: kelly.laane@ut.ee; ksenia.bogatorjova@ut.ee

Täname ette, et aitate kaasa meie bakalaureusetöö valmimisele!
Ksenia Bogatõrjova ja Kelly Lääne

Taustainformatsioon

Alustuseks palume Teil vastata mõnele küsimusele seoses Teie kogemusega õpilaste kultuuriteadlikkuse arendamisel.

1. *Olen teadlik uuringu eesmärkidest ja osalen selles vabatahtlikult.

Palun valige üks järgnevatest vastustest.

Jah

2. *Mitmendas kooliastmes Te õpetate?

Palun valige kõik sobivad variandid järgmistest valikutest.

- I kooliaste
- II kooliaste
- III kooliaste

3. *Kui olulisel kohal on Teie arvates kultuuriteadlikkuse arendamine võõrkeele tundides?

Palun valige üks järgnevatest vastustest.

- Väga oluline
- Oluline
- Nii ja naa
- Pigem ebaoluline
- Üldse mitte oluline

4. *Mil määral toetavad Teie arvates kasutatavad õppematerjalid (õpikud, töövihikud)

kultuuriteadlikkuse arendamist?

Palun valige üks järgnevatest vastustest.

- Suurel määral
- Mingil määral
- Nii ja naa
- Vähesel määral
- Ei toeta üldse

5. *Kui palju olete kasutanud ingliskeelseid lasteraamatuid kultuuriteemade õpetamisel?

Palun valige üks järgnevatest vastustest.

- Väga sageli
- Aeg-ajalt
- Harva
- Ei ole kasutanud

6. *Mil määral on Teie arvates lisaõppevahendite olemasolu kultuuriteemade õpetamiseks tähtis?

Palun valige üks järgnevatest vastustest.

- Suurel määral
- Mingil määral
- Nii ja naa

- Vähesel määral
- Üldse mitte

7. *Mil määral on Teie arvates lisaõppevahendid kultuuriteemade õpetamiseks veebis kättesaadavad?

- Suurel määral
- Mingil määral
- Nii ja naa
- Vähesel määral
- Mitte kunagi

8. *Mil määral olete nõus järgmiste väidetega, kus 1 - ei nõustu, 2 - pigem ei nõustu, 3 - nii ja naa, 4 - nõustun mingil määral, 5 - nõustun täielikult.

Väide	1	2	3	4	5
1. *Veebilehe struktuur on loogiline ja süsteemne.					
2. *Veebileht on visuaalselt selge ja kasutajasõbralik.					
3. *Veebilehel orienteerumine on lihtne.					
4. *Veebileht on hõlpsasti rakendatav igapäevases õppetöös.					
5. *Veebileht säästab õpetaja ettevalmistusaega kultuuriteemade käsitlemiseks.					
6. *Veebilehele valitud raamatud toetavad õpilaste kultuuriteadlikkuse arengut.					
7. *Raamatute temaatika aitab mõista erinevaid kultuurilisi perspektiive.					
8. *Veebilehel välja toodud teemad aitavad kiiresti hinnata raamatu sobivust.					
9. *Kaanepildid ja pealkirjad toetavad raamatu valikut.					
10. *Raamatute lühikirjeldused annavad hea ülevaate raamatu sisust.					
11. *Raamatute sisu ja illustratsioonid pakuvad võimalusi klassiaruteludeks.					
12. *Raamatud sobivad kasutamiseks nii tunnis kui ka õpilastele iseseisvaks lugemiseks.					

13. *Harjutused on õpilaste vanusele sobilikud.					
14. *Harjutusi saab vajadusel kohandada vastavalt klassi tasemele.					
15. *Harjutused on praktilised ja kergesti rakendatavad.					
16. *Harjutused toetavad arutelude tekkimist klassis.					
17. *Harjutused suunavad õpilasi mõtlema tegelaste tunnete ja vaatenurkade üle.					
18. *Kasutaksin veebilehte oma õpetajatöös edaspidi kultuuriteemade käsitlemiseks.					

9. Mis on Teie arvates veebilehe suurim tugevus?

10. Mida sooviksite parandada või täiendada?

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Ksenia Bogatõrjova ja

mina, Kelly Lääne

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose “Inglisekeelsete lasteraamatute veebilehe loomine kultuuriteadlikkuse arendamiseks põhikooli inglise keele tundides ja õpetajate hinnang sellele,” mille juhendaja on Evi Saluveer, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commonsi litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Ksenia Bogatõrjova ja Kelly Lääne

13.05.2026